

1 Tim.2:8-15 – Despre rugăciunea bărbatului. Despre supunerea femeii.

Practic, v.8 este o continuare a pasajului despre mijlocire. El se adresează bărbaților. Pavel face această distincție (bărbați-femei) ca să vorbească apoi despre supunerea femeii. Deși îndemnul la mijlocire se adresează și bărbaților și femeilor, totuși aceștia ocupă poziții diferite de autoritate în războiul spiritual. Astfel, Pavel particularizează mai întâi actul mijlocirii cu privire la bărbați. Bărbații să se roage *în orice loc*. Rugăciunea nu mai este mediată de preoții din Templul de la Ierusalim, ci de Marele Preot din ceruri. Astfel bărbații se pot ruga în orice loc, nu doar la Templu, sau doar în Biserică. Nu este nevoie nici măcar să aibă privirea îndreptată spre locul Templului (așa cum se ruga Daniel în Babilon – Daniel 6:10). Pavel se adresează doar creștinilor dintre neamuri sau și creștinilor evrei? Se pare că la ambele categorii, ceea ce ar sugera o dezlegare și a evreilor creștini față de sistemul de închinare de la Templul de la Ierusalim. Mântuitorul anunțase această vreme:

19. „Doamne”, I-a zis femeia, „văd că ești proroc.

20. Părinții noștri s-au închinat pe muntele acesta; și voi ziceți că în Ierusalim este locul unde trebuie să se închine oamenii.”

21. „Femeie”, i-a zis Isus, „crede-Mă că vine ceasul când nu vă veți închina Tatălui, **nici pe muntele acesta, nici în Ierusalim.**

22. Voi vă închinați la ce nu cunoașteți; noi ne închinăm la ce cunoaștem, căci Mântuirea vine de la iudei.

23. Dar vine ceasul, și acum a și venit, **când închinătorii adevărați se vor închina Tatălui în duh și în adevăr;** fiindcă astfel de închinători dorește și Tatăl.

24. Dumnezeu este Duh; și cine se închină Lui trebuie să I se închine în duh și în adevăr.”

(Ioan 4)

Creștinul se poate ruga în orice loc, căci rugăciunea sa este mediată de Însuși Marele Preot care este în ceruri. Deci rugăciunea care ajunge la Marele Preot din

ceruri nu trebuie mediată de Marele Preot de la Ierusalim. Ea ajunge direct la Marele Preot din ceruri. Acest fapt ne arată că cele două sisteme de mijlocire NU funcționează ÎMPREUNĂ. Nu există o conlucrare între ele. Și atunci, ce rol mai are sistemul de închinare de la Ierusalim? În această lumină, sistemul de închinare de la Ierusalim ar trebui să fie schimbat, anulat, desființat, așa cum spune și autorul epistolei către evrei. Se pare că nu pot exista doi Mari Preoți. Cel de pe pământ nu poate coopera cu Cel din ceruri. Atunci ar trebui să rămână unul singur. Acesta va fi desigur Cel din ceruri. Căci închinarea din Templul pământesc arată tocmai necesitatea venirii lui Mesia, ca Mare Preot după rânduiala lui Melhisedec. Dar dacă El a venit și ne-a adus slobozenia în apropierea de Dumnezeu, atunci mesajul Cortului pământesc devine defazat, și chiar intră în contradicție cu mesajul slobozeniei. Din această pricină cel vechi trebuie desființat. Astfel până la anul 70 ar fi de fapt o perioadă de tranziție pe care Dumnezeu o îngăduie ținând cont de sensibilitatea cugetului evreilor, cărora tot El le-a poruncit să se închine doar la Ierusalim. Astfel, anul 70 ar fi MAI MULT decât anul 586 î.H. Ar fi și o desființare a apropierei de Dumnezeu prin preoția leviticală. Această schimbare putea fi dedusă pe baza profețiilor din vechime. Acestea ne spuneau următoarele:

- Mesia din Iuda, va fi respins de Israel
- Va muri și va învia.
- După înviere, va ședea ca Mare Preot, după rânduiala lui Melhisedec, până ce toți vrăjmașii Săi vor fi făcuți așternut al picioarelor Lui.
- În această perioadă, Israel va fi împietrit, iar Evanghelia lui Mesia va fi vestită până la marginile pământului.
- Apoi, când Israel se va căi după mari pedepse, El va reveni în mijlocul lui Israel: Va fi Împăratul și Preotul lor. Va zidi un nou Templu. Va ședea și pe tronul lui David, dar și ca Mare Preot înaintea lui Dumnezeu.

Într-adevăr, pasajele despre restaurarea finală a lui Israel, vorbesc despre un nou Templu, despre închinarea la Ierusalim, despre Leviți și despre jertfe. Dar acest lucru NU înseamnă o REVENIRE la sistemul preoției aaronice. Înseamnă de fapt, un alt fel de închinare. Va fi tot un Templu, va fi tot la Ierusalim, Leviții și chiar jertfele vor mai avea un rol. Dar vor și mari diferențe. Aaroniții nu vor mai putea avea aceeași funcție. Căci va fi un singur Mare Preot din Iuda, care va fi și

împărat. Se va reveni la închinarea la Ierusalim, căci Mesia va fi acolo. Acum închinarea este cu privirile către Cer, pentru că Mesia este în cer. Dar El șade la dreapta măririi PÂNĂ la pedepsirea vrăjmașilor Lui. Și ce va face DUPĂ aceea? Se pare că SE va ridica și va coborî la Ierusalim. Prin faptul că Singurul Mijlocitor între Dumnezeu și oameni va coborî la Ierusalim, din această pricină închinarea va fi din nou mediată de Ierusalim. Deci chiar dacă evreii Îl recunoșteau pe Isus ca Mesia, și Acesta instaura atunci noua împărăție a lui Israel, Templul și legea aaronică a apropierei de Dumnezeu **trebuia schimbată**. Căci nu putea fi și un Mare Preot din Aaron și un Mare Preot Împărat din Iuda. Și Templul trebuia schimbat. Căci Mesia, Mare Preot și Împărat, e Cel care va zidi un nou Templu lui Israel. Și acest Templu va urma dimensiunile date de Dumnezeu lui Ezechiel. Tot la Ezechiel ajungem. E clar că după 1,2 Timotei, Ezechiel e următoarea carte ce trebuie abordată. Din amintiri vorbesc: Noul Templu din Ezechiel și închinarea de acolo prezintă diferențe importante față de Templul lui Solomon și închinarea de tip aaronic. Deci preoția aaronică oricum era predestinată să fie schimbată chiar dacă Israel Îl recunoștea pe Mesia. Ce se întâmplă cu preoția aaronică între aceste două momente: respingerea lui Mesia de către Israel, recunoașterea lui Mesia de către Israel. Ea nu poate concura cu preoția cerească a lui Mesia. Este deci sortită dispariției sau pieirii cum ne anunță Evrei cap.8. Această concluzie ridică NOI întrebări. Daniel și Mântuitorul ne spun că la vremea sfârșitului, în **Locul Sfânt** de la Ierusalim, urâciunea pustiitorului va fi așezată. Pavel ne spune și el că omul fărădelegii va intra în Templul **lui Dumnezeu** dându-se drept Dumnezeu. Templul a fost dărâmat în anul 70. Înțelegem acum, că nu este doar o repetare a anului 586 î.H. Dărâmarea Templului din anul 70 d.H. ar marca și ceea ce spune Evrei cap.7-8: desființarea irevocabilă a legii aaronice de apropiere de Dumnezeu. Dar ca profețiile despre Anticrist din Daniel, Matei 24 și 2 Tes.cap.2 să se poată împlini, trebuie să existe la Ierusalim un **TEMPLU al lui Dumnezeu** în care acesta să se proclame Dumnezeu. Însă din lumina celor spuse, Templul **lui Dumnezeu** de la Ierusalim poate fi doar acela ridicat de Mesia Însuși, și care va avea dimensiunile descrise în Ezechiel. Iată ce profetește Zaharia în contextul în care Iosua și Zorobabel finalizau reconstruirea Templului solomonic:

9. Cuvântul Domnului mi-a vorbit astfel:

10. „Să primești daruri de la prinșii de război din Babilon: Heldai, Tobia, și Iedaia – și anume să te duci tu însuși în ziua aceea în casa lui Iosia, fiul lui Țefania, unde s-au dus ei când au venit din Babilon.

11. Să iei de la ei argint și aur și să faci din el o cunună, și s-o pui pe capul lui Iosua, fiul lui Ioțadac, marele preot.

12. Și să-i spui: „Așa vorbește Domnul oștirilor: „Iată că un om, al cărui nume este Odrasla, **va odrăslî din locul Lui și va zidi Templul Domnului.**

13. **Da, El va zidi Templul Domnului**, va purta podoabă împărătească, **va ședea și va stăpâni pe scaunul Lui de domnie, va fi preot pe scaunul Lui de domnie, și o desăvârșită unire va domni între ei amândoi.**”

14. Cunună va fi pentru Helem, Tobia și Iedaia, și pentru Hen, fiul lui Țefania, ca o aducere aminte în Templul Domnului.

15. Cei ce sunt departe vor veni și vor lucra la Templul Domnului; și veți ști astfel că Domnul oștirilor M-a trimis la voi. Lucrul acesta se va întâmpla dacă veți asculta glasul Domnului Dumnezeului vostru.”

(Zaharia 6)

Însuși Mântuitorul îi avertizează astfel pe evrei în Matei 23:37-39:

37. Ierusalime, Ierusalime, care omori pe prooroci și ucizi cu pietre pe cei trimiși la tine! De câte ori am vrut să strâng pe copiii tăi cum își strânge găina puii sub aripi, și n-ai vrut!

38. Iată că vi se lasă **casa pustie**;

39. **căci** vă spun că de acum încolo **nu Mă veți mai vedea până când veți zice: „Binecuvântat este Cel ce vine în Numele Domnului!”**

Cum poate fi numit Templul lui Dumnezeu, un Templu defazat, cu un sistem de închinare desființat? Cum poate fi numit Templul lui Dumnezeu, un Templu în care Dumnezeu nu locuiește? Cum ar putea Dumnezeu să coboare într-un Templu reconstruit de Israel înainte de pocăința lor față de Mesia pe care L-au răstignit? Dacă prin coborârea lui Mesia la Ierusalim după căința evreilor putem vorbi chiar de un Templu al Domnului fizic la Ierusalim care va urma un nou sistem de închinare, e greu să vorbim de un Templu fizic **al Domnului** ÎNAINTE de

revenirea lui Mesia. Cum rămâne cu profețiile din Daniel și Matei 24? Se pot reduce doar la anul 70 d.H.? Nici acest lucru nu pare a se potrivi cu conținutul profețiilor. Ajungem aparent la o ecuație fără ieșire. Dar să nu deznădăjduim. Să ne amintim că multă vreme nu știam să rezolvăm ecuația Babilonului din Apocalipsa. Căci în același timp semăna și cu Ierusalimul, dar și cu marea capitală a Neamurilor. Până când ne-am gândit: dacă Anticrist va face chiar din Ierusalim marea capitală a popoarelor? Problema rămâne deschisă, dar măcar avem o variantă de soluționare a unei ecuații ce părea imposibil de soluționat. Acum avem o nouă problemă: în care Templu al lui Dumnezeu va intra Anticrist? Să continuăm smeriți studiul, în nădejdea că la vremea potrivită Duhul ne va lumina.

Bărbații deci, să se roage în orice loc. Nu doar că se pot ruga în orice loc, dar chiar să se roage în orice loc. Să sfințească orice loc prin rugăciunile lor. Am discutat la finalul cap.52 din Ieremia (vezi comentariul) importanța locului din care este rostită rugăciunea. Deci credinciosul, în Numele lui Isus Hristos, este îndemnat să se roage în orice loc și în toată vremea pentru toți oamenii. Însă nu o poate face ORICUM. Calitatea mijlocitorului e esențială. Puterea mijlocirii derivă din Numele lui Isus. Dar Numele lui Isus nu poate fi o formulă magică. Simpla invocare a Numelui Lui nu are putere în sine. Ne aducem aminte de fiii lui Sceva. Și ei au rostit Numele lui Isus, dar rostirea lor nu a avut putere, pentru că ei nu aveau o relație cu Isus, nu cunoșteau acest Nume, nu erau sub autoritatea lui Isus și trimiși de Isus, nu L-au invocat cu atitudinea potrivită. Deci alături de rostirea Numelui Marelui Mijlocitor, esențială este atitudinea cu care este rostit acest Nume, relația dintre mijlocitorul pământesc și Mijlocitorul ceresc. Puterea Numelui lui Isus este nelimitată. Dar puterea mijlocirii în Numele lui Isus depinde de relația dintre mijlocitor și acest Nume. Cu cât mijlocitorul pământesc rostește cu mai multă credință și acoperire rugăciunea în Numele Fiului, cu atât aceasta are mai mare autoritate în lumea văzduhului. Numele Fiului este Preasfânt. Prima condiție este deci ca rugăciunea să fie făcută cu mâini curate. Vasul care mijlocește nu poate fi întinat. Căci dacă este întinat, între el și Mijlocitorul ceresc sunt lucruri nerezolvate. În acest context, el nu poate mijloci pentru altcineva. Mai întâi trebuie să se asigure că este pace și bună înțelegere între el și Marele Mijlocitor. De-abia în condiții de pace, mijlocirea sa capătă sens. Curăția vasului este deci o condiție

esențială. În dreptul bărbaților, Pavel insistă ca *MÂINILE* să fie curate. În dreptul femeii, el vorbește de adevărata frumusețe. Dacă pentru femeie contează foarte mult *CUM ARATĂ*, pentru bărbat contează foarte mult *CE REALIZEAZĂ*. Femeia umblă după frumusețe, iar bărbatul după realizări, și pentru aceste realizări el își folosește *MÂINILE*. Responsabilitatea bărbatului este să câștige pâinea pentru casa sa și să ducă la îndeplinire diferite proiecte. Pentru aceasta se bazează pe *MÂINILE* sale. Ispita sa este ca de dragul scopului să se compromită în acest proces. De aceea, este prioritar pentru el să-și păstreze *MÂINILE* curate. Aici e punctul său vulnerabil. El derivă din scopul cu care a fost creat: să lucreze grădina. Femeia însă a fost creată ca ajutor potrivit pentru bărbat, și de aici nevoia de a *FI PLĂCUTĂ* bărbatului. De aici și punctul ei vulnerabil. În dreptul bărbatului, cel rău se folosește de nevoia de semnificație pentru a-l împinge în păcat, iar în dreptul femeii se folosește de nevoia de a răspândi frumusețe pentru a o întina. Deci bărbatul trebuie să fie atent la *PROCESUL* prin care își împlinește proiectele, prin care-și câștigă pâinea. Trebuie să fie atent la atitudine, la motivație, la dreptate, adevăr, integritate în toate deciziile luate. El trebuie să ridice spre cer mâini curate, dar și fără mânie, și fără îndoieli. Mânia este cea care ar putea întina mâinile bărbatului. De ce tocmai mânia? Dacă se are în vedere mijlocirea pentru autorități, e lesne de înțeles de ce în dreptul bărbatului se atinge problema *mâniei*. Autoritățile pământești nu întrupează valorile davidice. Sunt decăzute, fac parte dintr-o împărăție decăzută. Adesea deciziile lor sunt nedrepte. Prin aceste decizii adesea se pedepsește comunitatea respectivă pentru păcatele lor. Oricum, tendința bărbaților este să vadă lipsurile autorităților și să se umple de mânie. Dar Pavel îi îndeamnă la mulțumiri pentru autorități. Pavel are o abordare realistă. El nu se așteaptă ca autoritățile să fie un model de sfințenie, dar îi mulțumește Domnului că acestea mențin o anumită ordine socială, și nu duc țara la război civil sau dezastre economice. Pavel privește spre partea plină a paharului și mulțumește Domnului. Într-o lume decăzută, e mare lucru că există în societate o anumite stabilitate, un anumit respect pentru valorile morale. Nu ne așteptăm să fie Împărăția lui Dumnezeu pe pământ, căci atunci de ce ar mai fi nevoie de Mesia? Căci atunci ar însemna că omul fără Dumnezeu ar putea governa lumea aceasta. E normal să fie multe probleme. E de fapt obligatoriu ca acestea să existe. Mirarea nu este că sunt aceste probleme în guvernare, ci că mai este UN BINE generat de sistemele de

guvernare. Majoritatea stăpânilor, în ciuda abuzurilor lor, au urmărit protejarea populației de alte popoare, prinderea criminalilor și a hoților, respectarea unor legi fundamentale etc. Este un mare har! Este de fapt revărsarea harului general în societate. Trebuie să mulțumim pentru acest lucru și să nu lăsăm ca sufletul nostru să se umple de mânie din pricina lipsurilor legitime și chiar obligatorii ale autorităților pământești. Mânia bărbatului poate surveni din frustrare, iar sursele de frustrare pot fi multiple: nedreptățile autorităților, dificultatea cu care se câștigă pâinea, nerealizarea obiectivelor pământești, relațiile cu semenii și chiar relația cu soția. Pavel îi avertizează pe bărbați să nu țină necaz pe soțiile lor, tocmai pentru ca nu cumva rugăciunile lor să NU fie ascultate. Deci bărbați mare atenție la gestionarea MÂNIEI. Mai există și mânia orientată spre Dumnezeu. Bărbatul se roagă cu mânie către cer. Se ceartă cu cerul, e răzvrătit pe cer. Să nu se aștepte ca aceste rugăciuni să fie ascultate de cer. A treia condiție este: fără ÎNDOIELI. Bărbatul e predispus la necredință și la a trăi prin vedere mai mult decât femeia. Înclinația femeii spre domeniul spiritual, nevăzut este mai mare. Dacă la ea principala problemă este să-și direcționeze capacitatea de a crede ce NU se vede spre Obiecte înșelătoare, la bărbat, problema pare a fi chiar o slabă capacitate de a se încrede în ce NU se vede. Astfel, femeile se roagă mai mult, iar bărbații mai puțin. Bărbaților le vine mai greu să creadă că actul mijlocirii chiar poate schimba ceva. Mai degrabă acțiunea, mai degrabă faptele lor vizibile, ceea ce fac cu MÂINILE lor poate schimba ceva. Rugăciunea pare să țină de pasivitate. Nu e percepută ca o armă, ca o acțiune ofensivă extrem de puternică în războiul spiritual. Astfel inima bărbatului e mai adesea încercată de ÎNDOIALĂ atunci când se roagă. Și mai ales în relația cu autoritățile. Simpla mea rugăciune chiar poate schimba în bine aceste autorități rele? Totuși, Pavel îndeamnă mai întâi bărbații la rugăciune. Rugăciunea nu este darul femeilor sau sfera de responsabilitate a femeii. Bărbatul nu poate gândi: noi suntem cu slujirea (**acțiunea**), iar femeile ne sprijină în rugăciune. Nicidecum. Această concepție oglindește adesea realitățile din Biserica locală. Dar ea nu este biblică. Bărbații trebuie să dea tonul la rugăciune, ei sunt chemați să se roage la fel de mult ca femeile. Femeile sunt chemate să se roage după bărbat. Rugăciunile femeilor trebuie așezate sub autoritatea bărbaților, și de ce nu, chiar sub autoritatea spirituală dată de rugăciunile acestora.

Din v.9 Pavel își comută atenția asupra FEMEII. Dar nu are în vedere doar aspectul rugăciunii ca la Bărbat. De fapt, în original, elementul rugăciunii nici nu mai este menționat în v.9. Dacă în Biblia Cornilescu este tradus:

- Vreau de asemenea, ca femeile *să se roage* îmbrăcate în chip cuviincios...

În originalul grecesc apare:

- Vreau de asemenea, ca femeile *să se îmbrace* în chip cuviincios...

E adevărat că *de asemenea* ar putea sugera o legătură cu rugăciunea, și probabil din această pricină Cornilescu adaugă elementul rugăciunii și în v.9. Dar v.11-15 continuă cu temele femeii, dar fără să vizeze în mod direct rugăciunea. Astfel putem spune că rugăciunea e menționată în mod explicit în dreptul bărbatului a cărui înclinație este să NU se roage, să NU fie activ în lupta spirituală. Dar înclinația femeii pare a fi cea opusă, și anume să fie PREA ACTIVĂ în lupta spirituală. De aceea, Pavel nu menționează în dreptul lor în mod direct elementul rugăciunii. În această parte a capitolului sunt unii care spun zâmbind că bărbatului i se alocă doar un verset, pe când femeilor 7 versete! Aparent așa este. Dar capitolul 3 continuă cu atributele așteptate în dreptul episcopilor și diaconilor, și deci a BĂRBAȚILOR. Și în cap.3 găsim 13 versete despre profilul bărbatului credincios. Deci în total avem 14 versete în dreptul bărbatului și doar 7 în dreptul femeii. Este interesant de înțeles de ce pasajul despre FEMEIE este introdus între 2:8 și 3:1.

Pavel sesizează pericolul ca femeia să acorde o atenție prea mare frumuseții exterioare în detrimentul celei interioare. Există două tipuri de vestimentații: una pentru trup și una pentru suflet. Pavel insistă ca femeia să nu neglijeze vestimentația interioară. Frumusețea omului ascuns al inimii este mult mai importantă ca frumusețea exterioară. Desigur, asta nu înseamnă că frumusețea exterioară nu contează deloc și poate fi neglijată. Sunt multe pasaje în Scriptură care ne arată că frumosul vine din Dumnezeu, și El însuși îl generează și îl apreciază. De asemenea în 1 Cor 7, tot Pavel ne spune că femeile sunt datoare să placă bărbaților, precum și bărbații sunt datori să placă soțiilor lor. În cadrul

închinării publice, el pledează pentru decență în ce privește vestimentația femeii. În contextul cultural al secolului întâi, împodobirea părului cu aur și mărgăritare era un mod în care femeia căuta să atragă atenția celorlalți bărbați. Acest tip de comportament era incriminat și socotit indecent atât de literatura greco-romană cât și de cea iudaică. Soția trebuia să fie atractivă pentru bărbatul ei, dar în public să opteze pentru o ținută decentă. Apoi în vremea respectivă hainele erau scumpe. Pavel incriminează și opulența. Doar femeile foarte bogate își permiteau împodobirea părului cu aur și cu mărgăritare, și purtarea de haine scumpe. Pavel interzice opulența vestimentară în Biserică. Ea pune în umbră importanța frumuseții interioare, atrage privirile celorlalți bărbați, umple de dorințe înșelătoare inima celorlalte femei, poate reprezenta un dispreț și o ofensă față de cei săraci. Efesul era un oraș mareț, un oraș bogat, un oraș al schimburilor comerciale și culturale, un oraș în care moda extravagantă se putea manifesta. Pavel pledează pentru bun simț, decență și discreție în domeniul vestimentar. Atunci când se înfățișează înaintea lui Dumnezeu, femeia trebuie să-și reamintească faptul că Domnul privește în adâncul inimii, la vestimentația interioară. Faptele bune sunt cele care înfrumusețează omul interior. Cu cât o femeie perseverează în fapte bune, cu atât frumusețea ei interioară crește. Noi reacționăm la ce izbește privirile. Noi nu avem acces să vedem omul ascuns al inimii semenilor noștri. Dar în lumea spirituală, este exact invers. Ceea ce se vede MAI BINE este tocmai aspectul spiritului, și apoi aspectul fizic. Ceea ce izbește privirile lumilor spirituale este tocmai modul în care arată *omul interior*. Demonii și îngerii văd mai întâi acest om interior, și apoi aspectul fizic al oamenilor. Acest lucru îl vede mai întâi și Domnul. De aceea un om devine frumos prin bunătatea sa. Petru insistă și el pe aceste lucruri în dreptul femeii:

3. **Podoaba voastră** să nu fie podoaba de afară, care stă în împletitura părului, în purtarea de scule de aur sau în îmbrăcarea hainelor,

4. ci să fie **omul ascuns al inimii, în curăția nepieritoare a unui duh blând și liniștit, care este de mare preț înaintea lui Dumnezeu.**

5. Astfel se împodobeau odinioară sfintele femei, care nădăjduiau în Dumnezeu și erau supuse bărbaților lor;

6. ca Sara, care asculta pe Avraam și-l numea „domnul ei”. Fiicele ei v-ați făcut voi, dacă faceți binele fără să vă temeți de ceva.

(1 Petru cap.3)

Un duh blând și liniștit este de mare preț înaintea lui Dumnezeu. El nu este valorizat de oamenii care laudă mai degrabă ceea ce izbește privirea. Dar El este sesizat și laudat imediat de Cel Preaînalt. Pasajul ne provoacă și pe noi să ne dezvoltăm *un ochi duhovnicesc* prin care să deosebim omul ascuns al inimii semenului nostru. Să nu ne lăsăm înșelați de elementele vizibile, ci să pătrundem în nevăzutul aproapelui nostru.

Pavel continuă cu sfaturi în dreptul femeii: *femeia să învețe în tăcere, cu toată supunerea*. În contextul sec.XX, acest pasaj pare a fi în defavoarea femeii. Dar în sec.1, bărbatul și nu femeia era cel care avea drept să ÎNVEȚE, drept la educație și instrucție. Femeile educate reprezentau o excepție. Deci din această perspectivă pasajul este în favoarea femeii pentru că ÎI DĂ DREPTUL la învățătură. Nu doar că îi dă dreptul, dar poruncește femeii să ÎNVEȚE. Deci femeia să nu se conformeze spiritului veacului în care ea este ținută departe de cunoștință. Lipsa de cunoștință o făcea pe femeie vulnerabilă, mai ales în contextul falșilor învățători din Efes. Din informațiile folosite de Pavel în 1,2 Timotei acești falși învățători erau în primul rând bărbați. E adevărat că în Apoc.2 găsim și o femeie proorociță (Izabela). Pavel poruncește deci femeii să ÎNVEȚE. Acesta este primul accent al îndemnului atât de important și relevant față de nevoile secolului 1. Dar secolul 1 nu promova doar imaginea femeii care nu are dreptul să învețe și care nu trebuie să învețe. În mod paradoxal, promova și imaginea femeii preotese care conduce închinarea în Templu și care primește de la divinități diferite oracole prin care ghidează spre alegeri bune pe conducătorii cetății și ai imperiului, adică pe bărbați. Pavel se opune simultan ambelor curente. El este atât împotriva tiparului femeii ignorante, dar și tiparului femeii care se ridică mai presus de bărbat. Sunt deci două extreme: femeia ignorantă, care stă departe de învățătură și este astfel ușor de amăgit, și femeia super-spirituală care excelează în spiritualitate și sfidează autoritatea bărbatului. Astfel de excese sunt în mod clar regăsite în Biserica din Corint. Acolo întâlnim femei care se dedicau rugăciunii și postului și își neglijau rolul de soție. De asemenea găsim femei care doreau să se implice în actul conducerii, învățării și păstoririi Bisericii de pe picior de egalitate cu bărbatul. Pavel trebuie să răspundă ambelor extreme. Dacă doar încuraja femeia să

învețe, atunci tendința acesteia ar fi fost să sfideze apoi autoritatea spirituală a bărbatului. Astfel, pentru a viza echilibrul și a evita extremele, el propune următoarea soluție: femeia să învețe într-un cadru de supunere față de bărbat. Accesul femeii la cunoștință în Biserică, nu însemna că femeia are aceeași autoritate spirituală. Pavel știa că din pricina modului în care a avut loc căderea (vom dezvolta acest aspect în cele ce urmează) femeia are o înclinație înnăscută de a-și părăsi locul dat de Dumnezeu în creație și de a se ridica deasupra bărbatului. Cuvântul tradus de Cornilescu TĂCERE în v.11 și 12 este în originalul grecesc exact același termen folosit de Pavel în 2:1: *ca astfel să putem duce o viață pașnică și liniștită*. Pavel are deci în vedere un proces de învățare pașnic și liniștit în care femeia respectă autoritatea de învățător al bărbatului. Ceea ce caracterizează pe ucenic este tăcerea și atitudinea de respect față de învățător. Tăcerea arată prioritatea sa este să asculte și să învețe, nu să arate ce știe el. Supunerea arată că respectă autoritatea învățătorului și nu-l întrerupe în mod disprețuitor cu tot felul de întrebări supărătoare. Deci Pavel are în vedere o tăcere absolută a femeii care nu poate pune întrebări, nu poate participa activ la actul învățării. El vrea însă să asigure că acest act al învățării nu o va ispiti să părăsească cadrul de protecție pe care i-l dă supunerea față de bărbat. De la Eva, femeia are înclinația să părăsească acest cadru. În Biserică, ea capătă acces la educație, la învățătură. Astfel distanța de cunoștințe dintre ea și bărbat scade. Ba mai mult, femeia este mai înclinată spre domeniul spiritual. Astfel după o vreme, cunoștințele ei în domeniu cresc foarte mult, și la fel și râvna ei. Tabloul devine complet când unele femei (foste preotese în temple păgâne sau inspirate de modelul acestora) consideră că au același drept de conducere și de păstorire în Biserică ca și Bărbatul. Astfel un lucru bun (accesul femeii la cunoaștere) poate duce la o tragedie în dreptul femeii: părăsirea cadrului de protecție spirituală care o face vulnerabilă în fața lumilor demonice și a duhurilor de rătăcire. Observăm că Pavel continuă tema cap.1. El rămâne tot în domeniul învățării și al învățătorilor. El ne arată punctele vulnerabile ale femeii în fața duhurilor de rătăcire. Este vorba de două extreme: femeia ignorantă, sau femeia care excelând în cunoaștere, se ridică mai presus de bărbat. Soluția lui Pavel este creșterea în cunoașterea sub autoritatea spirituală a bărbatului. Când femeia părăsește acest cadru, ea devine o pradă ușoară învățăturilor mincinoase. Ba

mai mult, așa cum o va arăta istoria, poate deveni ea însăși un vas al întunericului prin care se răspândește o evanghelie falsă.

Exegeții din sec.XXI care argumentează că v.11-12 țin de fapt de contextul cultural al sec.1 și al Efesului, nu sunt consecvenți cu textul din acest capitol. Într-adevăr, în fața mișcării feministe, ei simt nevoia să-i ia apărarea lui Pavel pentru scrierea unor astfel de pasaje. Se încearcă două linii de explicație:

- Pavel acordează închinarea publică din Biserică cu un context cultural în care Bărbatul și nu Femeia ocupa poziția de conducere. Este de fapt o măsură ce urmărește relevanța culturală.
- Pavel răspunde contextual exceselor făcute de unele femei din Efes sau Corint. Măsura este disciplinară pentru aceste Biserici, dar nu este universală, pentru toate Bisericile.

Chiar dacă ambele variante de mai sus conțin sâmburi de adevăr (căci Pavel este cu adevărat atent la contextul cultural și răspunde prin epistolele sale unor nevoi concrete), totuși principiile folosite de el cu privire la rolul femeii în Biserică sunt UNIVERSALE, căci ele sunt argumentate în următoarele versete prin *actul creației* și *actul căderii*. Spusele lui Pavel în dreptul femeii sunt introduse de v.7, de autoritatea sa apostolică. Nu reprezintă părerile sale cu privire la femeie, ci adevărul Evangheliei lui Hristos față de Femeie. În Evanghelia lui Hristos se proclamă diferențele existente dintre bărbat și femeie. Femeia nu este tot una cu bărbatul. Bărbatul e bărbat și femeia e femeie, și fiecareia i-a fost dat un rol și o poziție distinctă în planul divin. Și acest lucru s-a întâmplat încă de la Început, din Grădina Edenului. Nu este vorba deci de evoluția culturală sau consecințele căderii. Este ceva ontologic, un dat existențial prin actul originar al Creației. Astfel, femeia nu poate deveni un Învățător în Biserică și nici nu se poate ridica mai presus de bărbat. Conducerea, păstoria și învățătura Bisericii țin de sfera de responsabilitate a bărbatului. Am văzut femei purtate de spiritul pe care Pavel îl condamnă. E vorba de femei care intră în certuri de vorbe cu păstorii, au o mulțime de critici și indicații cu privire la ce trebuie să facă liderii bisericii, îi sfidează și îi contrazic public cu o atitudine de superioritate și autosuficiență. E adevărat că din pricina modului în care în istorie Bărbatul a abuzat de poziția sa de autoritate, de

modul în care a disprețuit și rănit femeia, conceptul de *supunerea femeii* ne trimite din păcate gândul mai întâi la supunerea femeii-victimă în fața unui agresor nemilos. Dar să ne detașăm de aceste realități, și să așezăm conceptul acesta în ansamblul Evangheliei lui Hristos în care bărbatul e chemat să-și iubească femeia precum Hristos Biserica, în care femeia este la fel de valoroasă ca și bărbatul, în care femeia este atât de iubită, de prețuită și lăudată de Domnul. În Evanghelia lui Hristos, poziția de autoritate este o poziție de SLUJIRE. Cel ce deține autoritatea, o deține tocmai pentru a sluji, a iubi, a proteja pe celălalt. Supunerea femeii față de bărbat înseamnă ca ea să accepte și să primească această slujire și protecție. Nu este o supunere oarbă, nu e vorba de cea izvorâtă din teamă și slăbiciune. Este cu totul altceva. Este alegerea matură a unei femei temătoare de Dumnezeu să accepte rolul minunat pe care Domnul i l-a dat în planul Său și să primească protecția spirituală și fizică pe care Dumnezeu i-o dă *prin bărbat*. Strălucește credința ei. Căci chiar dacă bărbatul e imperfect și face multe greșeli în conducere, ea nu vrea să-i ia locul. Ea se smerește și recunoaște că dacă ar fi în locul bărbatului ar deveni vulnerabilă în fața lumilor spirituale și ar face mai multe greșeli ca acesta. De asemenea, se încrede în Dumnezeu care va compensa prin harul Său greșelile bărbatului. Ea nu se ridică mai presus de bărbat, ci lasă pe bărbat să ducă lupta păstoririi comunității Bisericii. Ea poate aduce un gând, un sfat, o sugestie bărbaților, dar stă departe de o luptă spirituală care *NU* este a ei și pentru care nu este pregătită. Ea nu-și părăsește LOCUL chiar dacă multele erori ale bărbatului o ispitesc adesea să o facă. Nevoia ei de siguranță nu este împlinită prin luarea cârmei din mâna bărbatului. Aceasta poate avea loc direct (prin ocuparea efectivă a pozițiilor de conducere din Biserică) sau indirect (prin manipularea din umbră a bărbaților care conduc). Nevoia ei de siguranță este împlinită prin încrederea în Dumnezeu. De acolo și puterea de a se accepta cadrul de autoritate a unor soți și lideri imperfecti. Iată ce frumos spunea Petru despre Sara:

5. Astfel se împodobeau odinioară sfintele femei,

Care (mai întâi) nădăduiau în Dumnezeu și (apoi)

erau supuse bărbaților lor;

6. ca Sara, care asculta pe Avraam și-l numea „domnul ei”. Fiicele ei v-ați făcut voi, dacă faceți binele fără să vă temeți de ceva.

Doar dacă îți pui nădejdea în Dumnezeu poți fi supusă unui soț al credinței ca Avraam, sau dimpotrivă unui soț care *NU* este atât de credincios ca Avraam. În ambele situații e nevoie de multă credință în Dumnezeu.

În lupta spirituală, femeia nu poate fi în linia întâi, acolo unde este bărbatul. Ea este chemată să îl sprijine din linia a doua, care prin definiție, înseamnă o poziție de supunere față de bărbat. Acest lucru exista încă de la început, din Grădina Edenului, lucrurile stau așa, pentru că așa le-a gândit Dumnezeu prin actul creației. Bărbatul a fost creat ca Rege, iar femeia ca Regină, ca ajutor potrivit Regelui. Există diferențe ontologice esențiale între bărbat și femeie. La fel cum diferențele fizice sunt reale, la fel și diferențele naturii lor spirituale sunt la fel de reale. Pavel spune: ***Căci întâi a fost întocmit Adam, și apoi Eva.*** Ordinea este importantă. Domnul a dat bărbatului mandatul de a lucra și păzi grădina înainte de a fi creată femeia. El a primit această chemare și responsabilitate. Femeia a fost creată apoi, ca ajutor potrivit pentru bărbat. Chemarea ei e diferită prin actul creației de chemarea bărbatului. Iată cum dezvoltă aceste aspecte Pavel în 1 Cor.11:3,7-9:

- Dar vreau să știți că Hristos este Capul oricărui bărbat; că bărbatul este capul femeii și că Dumnezeu este capul lui Hristos.
- Bărbatul nu este dator să-și acopere capul, pentru că el este chipul și slava lui Dumnezeu, pe când femeia este slava bărbatului. Într-adevăr, nu bărbatul a fost luat din femeie, ci femeia ***din bărbat***; și nu bărbatul a fost făcut pentru femeie, ci femeia ***pentru bărbat***.

Sunt diferențe clare între bărbat și femeie în ce privește VREMEA, MODUL și SCOPUL creării lor. Astfel femeia e creată DUPĂ bărbat, e creată DIN bărbat și PENTRU bărbat. De la început Dumnezeu i-a conferit în creație un loc DIFERIT de cel al bărbatului. Femeia e înzestrată cu o natură aparte, cu daruri aparte, pentru un rol aparte. Fericirea și împlinirea ei e strâns legată de respectarea LOCULUI pe care Dumnezeu i l-a hotărât. Locul ei înseamnă a fi sub autoritatea bărbatului, la fel cum locul lui Adam înseamnă a fi sub autoritatea lui Dumnezeu. Orice abatere

este spre nefericirea ei. Și Adam și-a părăsit LOCUL său, și știm tragedia ce a urmat. Și femeia dacă își părăsește locul ei, deci dacă fuge de sub cadrul protector oferit de autoritatea bărbatului, își face rău singură și va avea parte de multă suferință. Supunerea ei nu înseamnă supușenie. Femeia e chemată să crească în cunoștință, și să se supună bărbatului doar dacă această supunere nu intră în contradicție cu poruncile divine. Căci dacă Adam i-ar fi dat Evei să mănânce din pom, ea NU ar fi trebuit în această situație să asculte de bărbat. Deci supunerea femeii față de bărbat presupune luciditate, maturitate, discernământ. Ea este făcută cu credință și demnitate, de dragul Creatorului și din dorința de a-și păstra LOCUL pe care l-a primit de la Dumnezeu. Chiar dacă bărbatul prin greșelile lui, o ispitește să-și părăsească locul și să ia ea frâiele conducerii în mâini, ea nu o face. Ea îl încurajează pe bărbat să împlinească această funcție, și continuă să îl respecte în primul rând din pricina poziției de autoritate pe care Dumnezeu i-a oferit-o în creație. Ne aducem aminte de supunerea lui David față de Saul, de respectul acordat de acesta. Atitudinea davidică surprinde esența unei supuneri pline de demnitate, pe care și femeia trebuie să o urmeze. Supunerea femeii strălucește mai ales atunci când ea îl întrece pe bărbat în cunoștință și spiritualitate. Căci atunci ispita de a nu-și respecta bărbatul e mai mare. Totuși, din respect față de poziția pe care Dumnezeu i-a dat-o în actul creației, ea îi poate spune cu acoperire: *domnul meu!* Această poziție de autoritate a bărbatului se păstrează și după alungarea omului din Eden și este valabilă și în procesul răscumpărării. În Vechiul și Noul Testament, conducerea în poporul lui Dumnezeu este dată bărbatului. Prin el vin toate revelațiile divine care aduc mântuire oamenilor. Mai întâlnim proorocițe ca Hulda de pe vremea lui Iosia. Dar orice nouă etapă a revelației este realizată prin bărbat. Iată ce ne spune și Petru:

- Bărbaților, purtați-vă și voi la rândul vostru, cu înțelepciune cu nevestele voastre, **dând cinste femeii ca unui vas mai slab**, ca unele care vor moșteni împreună cu voi harul vieții, ca să NU fie împiedicate rugăciunile voastre. (1 Petru 3:7)

El recunoaște că femeia este un vas mai slab, mai vulnerabil în lupta spirituală, și care astfel necesită multă grijă, protecție, atenție și slujire.

Pavel mai adaugă și argumentul căderii:

- Și nu Adam a fost amăgit, ci femeia, fiind amăgită, s-a făcut vinovată de călcarea poruncii.

Dar ce vrea să spună Pavel? Oare Adam nu a călcat și el porunca? Și în Romani 5, tot Pavel ne spune că păcatul a intrat în lume prin păcatul lui Adam și nu prin păcatul Evei, deși ea a păcătuit prima. Adam era Regele, și doar păcatul său putea contamina creația. Dacă păcătuia doar Eva, păcatul nu mai contamina creația. În același timp, era suficient ca Adam să păcătuiască fără Eva pentru ca creația să fie contaminată. Dar ce vrea să ne spună Pavel aici? Interesant că el nu spune: mai întâi a păcătuit Eva și apoi Adam, și nici mai întâi a fost amăgită Eva și apoi Adam. Ci el spune: *Și NU Adam a fost amăgit; ci femeia, fiind amăgită, s-a făcut vinovată de călcarea poruncii.*

Totuși și Adam a călcat apoi porunca. Dar el a făcut-o *fără a fi amăgit*? În cele din urmă CUM a avut loc actul căderii? De ce a mâncat din pom femeia? Dar de ce a mâncat și bărbatul?

Ne aducem aminte că Șarpele a inițiat dialogul cu Femeia și nu cu Bărbatul. De ce? Pentru că a considerat că Femeia este mai vulnerabilă minciunii și seducției sale. Într-adevăr, Bărbatul, Regele pus în linia întâi și pregătit de război, ar fi fost mai greu de amăgit. Femeia, pusă în linia a doua ca ajutor pentru bărbat, e mai vulnerabilă. Ea nu este făcută pentru linia întâi a războiului. Ori atacul Șarpelui a însemnat chemarea femeii într-un război din linia întâi, într-un război al lui Adam. Ce ar fi trebuit să facă femeia în fața Ispitei Șarpelui? Singura ei șansă era, se pare, să-i ceară ajutor lui Adam. Chiar dacă Ispita era reală și argumentele Șarpelui foarte puternice, ea ar fi trebuit probabil să respingă Ispita în primul rând în virtutea faptului că era un război care nu era al ei, și pentru care nu era pregătită. Prin faptul că a luat din pom ÎNAINTEA lui ADAM, ne arată în mod clar că ea a și ieșit de sub autoritatea soțului ei. Gestul de a mânca din POM era cea mai importantă decizie care putea fi luată acolo în grădină. Să facă acest lucru ÎNAINTEA soțului și fără a-i cere sfatul și aprobarea, însemna în mod cert o părăsire a LOCULUI ei, și o sfidare a autorității bărbatului. Ce ar fi dacă soția ar vinde casa fără să discute acest aspect cu soțul? Or gestul femeii de a lua din Pom

era ceva mult mai important decât vânzarea locuinței. Și totuși ea a decis de una singură, trecând și peste autoritatea lui Dumnezeu, dar și peste autoritatea bărbatului. Ea a știut MAI BINE ca bărbatul ce este de făcut cu privire la Pomul cunoștinței binelui și răului. Astfel a luat inițiativa și a trasat bărbatului calea pe care acesta trebuia să o urmeze. Deci actul căderii femeii nu poate fi despărțit de alegerea ei de a sfida autoritatea bărbatului. De fapt, căderea femeii s-a produs când a răspuns la întrebarea șarpelui. Mai întâi șarpele a întrebat-o: *Oare a zis Dumnezeu..?* Încă nu i-a dat argumentul binecunoscut, ci doar a întrebat-o. Dar întrebarea însăși era o ispită. Șansa femeii era atunci ca să REFUZE orice dialog cu Șarpele și să se ascundă după Adam. Era o luptă care nu era a ei, ci a bărbatului ei. Dar șarpele i-a pus întrebarea într-un asemenea mod încât i-a sugerat că e de domeniul și competența ei să abordeze acest subiect. Efectiv a sedus-o să se ridice peste bărbat. Prin faptul că femeia i-a răspuns arată că a căzut în capcană. Deja a ieșit de sub autoritatea bărbatului. Din acel moment a devenit o pradă ușoară. În fața argumentului șarpelui, credința ei în Dumnezeu a fost efectiv zdrobită. Deci tragedia căderii ne arată ce se întâmplă când femeia sfidează autoritatea bărbatului și se ridică peste bărbat. Ea devine o pradă ușoară în fața lumilor spirituale. Iar ispita suna: ***Veți fi ca Dumnezeu cunoscând binele și răul.*** Am comentat cu alte ocazii că ispita îndumnezeirii era strâns legată de actul cunoașterii. Căci MIJLOCUL prin care putea ajunge ca Dumnezeu era CUNOAȘTEREA. Dar această afirmație a fost rostită de către Șarpe, FEMEII. Deci ispita îndumnezeirii, și mai ales ispita îndumnezeirii prin cunoaștere a amăgit mai întâi inima femeii. Actul căderii a lăsat consecințe adânci în inima urmașelor Evei. Nu doar actul creării Evei a conferit un dat existențial tuturor fiicelor acestora, dar și actul căderii a lăsat o moștenire genetică tuturor femeilor. Se pare că actul amăgirii femeii este adus în discuție de Pavel nu doar pentru a ILUSTRA ce se întâmplă când femeia își părăsește locul și se ridică mai presus de bărbat, dar pentru a sublinia și moștenirea spirituală lăsată de Eva urmașelor ei. De fapt, actul căderii presupune și el o obârșie, un început. Actul creației ne arată ce a pus Dumnezeu în femeie, iar actul căderii ne arată ce a pus Șarpele în inima femeii. Ce ar moșteni TOATE femeile de la Eva? Moștenesc în primul rând un LOC în planul lui Dumnezeu. Dar în același timp, moștenesc și marea ispită de a-și părăsi locul. Prin alegerea Evei, Șarpele a

infuzat până în adâncul ei răul și astfel fiicele Evei au următoarea moștenire întunecată:

- Înclinația de a se ridica mai presus de bărbat, de a intra în linia întâi a băătăiei, de a disprețui și sfida autoritatea bărbatului, de a pune mâna pe frâiele conducerii (direct sau din umbră prin arta manipulării).
- O deschidere mai mare spre lumile spirituale demonice.
- O ispită teribilă de îndumnezeire prin cunoaștere.
- O vulnerabilitate mai mare în a fi amăgită de duhurile de rătăcire.

Deci chiar în tărâmul CUNOAȘTERII, femeia este foarte vulnerabilă. Căci pe tărâmul cunoașterii a pierdut ea în fața Șarpelui în grădina Edenului. Ne amintim că Pavel vorbește în 2 Tim.2b tocmai de MODUL în care femeia trebuie să acceseze cunoașterea. Soluția nu este ca femeia să stea departe de cunoaștere. Nu, ea este chemată să ÎNVEȚE. Dar pentru ca nu cumva domeniul cunoașterii să o distrugă ca pe prima femeie, e obligatoriu ca femeia să învețe doar sub autoritatea bărbatului, să nu se ridice mai presus de bărbat și nici să învețe pe alții. Marea ei ispită când va accesa actul cunoașterii va fi să creadă că vede mai bine ca bărbatul, că discerne mai bine ca el în lupta spirituală. Dar lucrurile stau exact invers.

Dar dacă femeia a fost AMĂGITĂ și nu Adam, ce s-a întâmplat cu Adam? De ce a ales el să mănânce din pom? Și ce moștenire a lăsat alegerea sa tuturor bărbaților de după el? Să ne întoarcem la pasajul din Genesa și să urmărim textele care vorbesc despre alegerea lui Adam de a mânca din pom:

1. Șarpele era mai șiret decât toate fiarele câmpului pe care le făcuse Domnul Dumnezeu. El a zis femeii: „Oare a zis Dumnezeu cu adevărat: „Să nu mâncați din toți pomii din grădină”?”
2. Femeia a răspuns șarpelui: „Putem să mâncăm din rodul tuturor pomilor din grădină.
3. Dar despre rodul pomului din mijlocul grădinii, Dumnezeu a zis: „Să nu mâncați din el și nici să nu vă atingeți de el, ca să nu muriți.”
4. Atunci șarpele a zis femeii: „Hotărât, că nu veți muri,

5. dar Dumnezeu știe că, în ziua când veți mânca din el, vi se vor deschide ochii și veți fi ca Dumnezeu, cunoscând binele și răul.”
6. Femeia a văzut că pomul era bun de mâncat și plăcut de privit și că pomul era de dorit ca să deschidă cuiva mintea. A luat deci din rodul lui și a mâncat; **a dat și bărbatului ei, care era lângă ea, și bărbatul a mâncat și el.**
7. Atunci li s-au deschis ochii la amândoi; au cunoscut că erau goi, au cusut laolaltă frunze de smochin și și-au făcut șorțuri din ele.
8. Atunci au auzit glasul Domnului Dumnezeu care umbla prin grădină în răcoarea zilei: și omul și nevasta lui s-au ascuns de fața Domnului Dumnezeu printre pomii din grădină.
9. Dar Domnul Dumnezeu a chemat pe om și i-a zis: „Unde ești?”
10. El a răspuns: „Ți-am auzit glasul în grădină; și mi-a fost frică, pentru că eram gol, și m-am ascuns.”
11. Și Domnul Dumnezeu a zis: „Cine ți-a spus că ești gol? Nu cumva ai mâncat din pomul din care îți poruncisem să nu mănânci?”
12. Omul a răspuns: „**Femeia pe care mi-ai dat-o ca să fie lângă mine, ea mi-a dat din pom și am mâncat.**”
13. Și Domnul Dumnezeu a zis femeii: „Ce ai făcut?” Femeia a răspuns: „Șarpele m-a amăgit și am mâncat din pom.”
14. Domnul Dumnezeu a zis șarpelui: „Fiindcă ai făcut lucrul acesta, blestemat ești între toate vitele și între toate fiarele de pe câmp; în toate zilele vieții tale să te târăști pe pânțe și să mănânci țărână.
15. Vrăjmășie voi pune între tine și femeie, între sămânța ta și sămânța ei. Aceasta îți va zdrobi capul, și tu îi vei zdrobi călcâiul.”
16. Femeii i-a zis: „Voi mări foarte mult suferința și însărcinarea ta; cu durere vei naște copii, și dorințele tale se vor ține după bărbatul tău, iar el va stăpâni peste tine.”
17. Omului i-a zis: „**Fiindcă ai ascultat de glasul nevestei tale** și ai mâncat din pomul despre care îți poruncisem: „Să nu mănânci deloc din el”, blestemat este acum pământul din pricina ta. Cu multă trudă să-ți scoți hrana din el în toate zilele vieții tale;
18. spini și pălămidă să-ți dea și să mănânci iarba de pe câmp.
19. În sudoarea feței tale să-ți mănânci pâinea, până te vei întoarce în pământ, căci din el ai fost luat; căci țărână ești și în țărână te vei întoarce.”
20. Adam a pus nevestei sale numele Eva: căci ea a fost mama tuturor celor vii.

21. Domnul Dumnezeu a făcut lui Adam și nevestei lui haine de piele și i-a îmbrăcat cu ele.

22. Domnul Dumnezeu a zis: „Iată că omul a ajuns ca unul din Noi, cunoscând binele și răul. Să-l împiedicăm, dar, acum ca nu cumva să-și întindă mâna, să ia și din pomul vieții, să mănânce din el și să trăiască în veci.”

23. De aceea Domnul Dumnezeu l-a izgonit din grădina Edenului, ca să lucreze pământul din care fusese luat.

24. Astfel a izgonit El pe Adam; și la răsăritul grădinii Edenului a pus niște heruvimi, care să învâртеască o sabie învâpăiată, ca să păzească drumul care duce la pomul vieții.

Este clar că femeia a mâncat întâi fără a se consulta cu Adam. În acel moment, ea nu resimte efectele căderii. Ea dă apoi și lui Adam să mănânce din pom. Ni se spune că Adam era lângă femeie. Dar a auzit el dialogul cu șarpele. A fost și el de fapt amăgit tot de Șarpe? Dialogul dintre ei și Dumnezeu ne oferă noi detalii despre căderea omului. Femeia dă vina pe Șarpe spunând: *Șarpele M-A AMĂGIT* (este exact verbul folosit de Pavel în pasajul nostru când spune: *căci nu Adam a fost amăgit, ci femeia!*). Dar ce spune Adam? El nu spune Șarpele m-a amăgit sau ne-a amăgit. Acest lucru înseamnă că NU a avut loc un dialog direct între Șarpe și Adam. Nu Șarpele l-a convins pe Adam să mănânce din pom. Iată ce spune el: *Femeia pe care mi-ai dat-o să fie lângă mine, ea mi-a dat din pom și am mâncat*. Deci nu șarpele, ci femeia a fost cea care l-a convins să mănânce din pom. Și e important să observăm că Adam nu spune: *femeia m-a amăgit și am mâncat din pom*. Ci doar: *femeia mi-a dat din pom și am mâncat*. Femeia îi explică corect Domnului: *Șarpele m-a amăgit...* Ea pune accent pe puterea malefică de seducție a șarpelui. Bărbatul aduce explicații punând-o în centru pe femeie: *femeia pe care mi-ai dat-o să fie lângă mine...* Răspunsul Domnului ne dă noi detalii despre alegerea bărbatului: *Fiindcă ai ascultat de glasul nevestei sale și ai mâncat din pom...*

Deci Domnul confirmă că nu șarpele l-a amăgit pe Adam în mod direct. De asemenea ne arată că a fost un DIALOG între Adam și Eva. Eva a VORBIT către Adam, l-a convins să ia din pom. În același timp, Domnul nu spune: *pentru că ai fost amăgit de femeie...* În schimb în dreptul femeii confirmă prezența amăgirii: *fiindcă ai făcut lucrul acesta (adică: ai mâncat după ce ai fost amăgită..)* La

bărbat spune: fiindcă AI ASCULTAT de glasul nevestei tale. Cel rău în șiretenia lui a considerat că este strategic să evite o confruntare directă cu Adam. A vizat o confruntare directă cu Eva. Dar apoi a ales să-l atace pe Adam de la spate, mai subtil, prin Eva. Ne intrigă faptul că textul ne dă detalii despre dialogul șarpelui cu femeia, dar nu ne spune nimic despre conținutul dialogului dintre femeie și șarpe. Ce i-a spus femeia? Putem intui că ea s-a făcut porta-vocea șarpelui, că i-a dat dreptate șarpelui și că a repetat argumentul său. Poate a spus: *Iată, am mâncat din pom și nu am murit. Dimpotrivă, sunt ca Dumnezeu, cunoscând binele și răul. Mănâncă și tu!* Ea a intrat sub autoritatea șarpelui. Încă nu i s-au deschis ochii. Ea era sub robia minciunii șarpelui, și deci e logic să presupunem că a adus bărbatului argumentul pe care ea însăși îl învățase de la șarpe. Dar diferența ar fi că Eva a auzit acest argument de la Marele Amăgitor, iar Adam l-a auzit de la Eva. De aceea, se poate spune că Eva a fost amăgită, pe când Adam a ascultat de glasul femeii. E adevărat că Șarpele vorbea acum prin femeie. Dar diferența dintre alegerea celor doi rămâne în picioare. Totuși de ce a ales Adam să mănânce? De ce nu spune: *femeia m-a amăgit!* ? De ce textul, deși subliniază explicit că a avut loc un dialog între femeie și bărbat, tace cu privire la conținutul acestui dialog? Se pare că motivul este următorul: ***în dreptul lui Adam, NU puterea seductivă a argumentului l-a convins să mănânce din pom, ci VASUL însuși prin care a venit argumentul.*** Astfel s-ar explica de ce textul tace cu privire la conținutul argumentelor femeii în dialogul său cu bărbatul. Ca accentul să nu cadă pe forța argumentului adus, ci pe Vasul care aducea argumentul. Deci aici pare a fi marea diferență între alegerea femeii și alegerea bărbatului. Femeia a păcătuțit nu din pricina vasului prin care venea argumentul (căci nu avea o relație specială cu șarpele), ci din pricina forței seductive a argumentelor acestuia. De aceea se poate spune pe drept cuvânt, că ea a fost amăgită și de aceea a căzut în neascultare. Dar în dreptul bărbatului lucrurile au stat altfel. Nu forța argumentativă a spuselor femeii l-au convins, ci faptul că femeia a spus acele lucruri. Eva a cedat în fața unui străin (șarpele) din pricina puterii sale de amăgire. Adam a cedat în schimb în fața unei persoane cunoscute și atât de apropiate. El nu a fost amăgit de argumentele sofisticate ale Evei. Aproximarea sa față de Eva, încrederea acordată ei, iubirea pe care o avea față de ea, l-a făcut să o asculte. Putem presupune că Adam a fost *MAI LUCID* decât Eva când a ales răzvrătirea. Desigur, amândoi sunt vinovați

și responsabili pentru păcatul lor și vina lor este imensă. Ispita a fost teribilă, dar aveau toate resursele și motivele să rămână în ascultare de Dumnezeu. Eva a **fost amăgită** de șarpe, pe când Adam **a ascultat** de glasul femeii. În acest sens, înțelegem de ce Pavel spune: **Și nu Adam a fost amăgit, ci femeia**. Deci iată că femeia este atât de vulnerabilă în fața duhurilor de rătăcire când luptă singură cu ele. Și dacă era vulnerabilă în Eden față de ele, cu atât mai mult este vulnerabilă acum, după cădere! Deci MODUL în care a ales femeia, ne arată punctul ei vulnerabil precum și moștenirea dificilă lăsată de Eva urmașelor ei. Pavel îl lasă pe Adam de o parte. Dar pentru noi e important să înțelegem și care este punctul vulnerabil al bărbatului și ce moștenire a lăsat el urmașilor lui. Răspunsul pare a fi clar: punctul său vulnerabil stă tocmai în relația cu femeia. Istoria Vechiului și Noului Testament ne confirmă acest lucru: șarpele continuă să zdrobească pe bărbat prin femeie. Bărbatul rămâne foarte vulnerabil în relațiile cu femeile. Și vulnerabilitatea e vastă. Ea începe cu marea ispita a curviei, dar nu se reduce la ea. Ea se poate manifesta ca alegere a unei soții idolatre (evreii care și-au luat neveste canaanite), și apoi ca ascultare de glasul soției pentru a se abate de la poruncile Domnului (evreii au început să se închine la dumnezeii soțiilor lor și au făcut acest lucru neapărat de fascinația lor față de acei dumnezei, cât de dragul soțiilor lor, la fel ca strămoșul său Adam!). În acest context ne aducem aminte de Ahab. Problema sa nu a fost că a fost infidel soției sale Izabela, ci că i-a fost prea fidel! Dar ispita șarpelui nu vine doar prin canaanite idolatre. Șarpele l-a ispitit pe David să urmeze calea lui Saul prin soția sa (neidolatră) Mical! David a luat acel test. Dar același David cade la testul cu Bat-Șeba. Apoi, David ascultă de glasul femeii din Tecoa trimisă de Ioab, și face compromisul de a-l chema pe Absalom înapoi, fapt ce duce la o mare tragedie pentru casa sa și pentru întreg Israelul. Și aici era vorba de o femeie mai în vârstă, care nu era nici soția lui, și nici nu l-a ispitit din punct de vedere sexual. Totuși Ioab a considerat să trimită la el o FEMEIE și nu un bărbat. Și ce nu a reușit să facă puternicul Ioab, a reușit să facă acea femeie mai în vârstă, pe care David nici nu o cunoștea. Deci ispita care vine prin femeie către bărbat e multiplă și complexă. Ea nu poate fi redusă la ispita sexuală, și nici la relația de cuplu. De ce a cedat David în fața femeii din Tecoa, și nu în fața bărbatului Ioab (care de altfel era greu de controlat și de contrazis?) Femeia, prin frumusețea și delicatețea ei, ascunde MAI BINE decât bărbatul marele rău adus de ispita

șarpelui. Ambalajul pare atât de nevinovat încât bărbatul tinde să lase garda jos și să fie mai puțin atent cu privire la CONȚINUT.

O altă consecință a alegerii lui Adam pare a fi împietrirea sa mai mare, credința sa mai mică în ceea ce nu se vede. Alegerea fiind mai conștientă produce o împietrire mai mare. Împietrirea bărbatului care nu a fost amăgit e mai mare decât împietrirea femeii care a fost amăgită. De asemenea, femeia s-a lăsat ademenită pe domeniul a ceea ce nu vedea (ideea de a fi ca Dumnezeu...), pe când bărbatul s-a focalizat pe ceea ce vedea: pe soția de lângă el. Femeia rămâne astfel cu o deschidere și o preocupare mai mare pentru domeniul spiritual, atât în sens pozitiv cât și în sens negativ. Femeia îl devansează pe bărbat din punct de vedere numeric și în domeniul credinței, dar și în domeniul vrăjitoriei. Bărbatul rămâne mult mai legat de VIZIBIL și mai puțin atras de domeniul spiritual. De aici și ÎNDOIALA sa patologică. De aici și puțină sa înclinație spre rugăciune.

Faptul că nu Adam, ci Eva a fost amăgită este confirmat și de pasajul din 2 cor.11:

1. O, de ați putea suferi puținică nebulie din partea mea! Ei, haide, suferiți-mă!
2. Căci sunt gelos de voi cu o gelozie după voia lui Dumnezeu, pentru că v-am logodit cu un bărbat, ca să vă înfățișez înaintea lui Hristos ca pe o fecioară curată.
3. Dar mă tem ca, **după cum șarpele a amăgit pe Eva cu șiretlicul** lui, tot așa și gândurile voastre să nu se strice de la curăția și credincioșia care este față de Hristos.
4. În adevăr, dacă vine cineva să vă propovăduiască un alt Isus pe care noi nu l-am propovăduit sau dacă este vorba să primiți un alt duh pe care nu l-ați primit sau o altă Evanghelie pe care n-ați primit-o, of, cum îl îngăduiți de bine!

Dar acum întreaga Biserică (bărbați și femei) se află în relație de logodnă cu Hristos. Hristos e Capul, iar Biserica Trupul, ajutorul potrivit. Biserica poate lupta cu șarpele doar din linia a doua, doar sub autoritatea lui Hristos, doar ca ajutor potrivit al lui Hristos Isus. Mare atenție ca nu cumva și bărbații să-și părăsească locul și să încerce să înfrunte singuri pe Șarpe. Bărbații nu mai au slava primului Adam. Această slavă și putere o are doar Hristos Isus, ceilalți bărbați pot birui pe Șarpe doar prin Hristos, doar luptând prin har, doar rămânând în Hristos Isus prin

smerenie și credință, doar chemând Numele și ajutorul lui Isus ca Acesta să câștige în ei și prin ei biruința.

Cap.2 se încheie cu un gând despre nașterea de copii. În v.13-15 o găsim pe EVA sau pe FEMEIE în sens generic. Aceasta ar însemna că v.15 vizează tot femeia în sens generic. Ea, Femeia cu „F” mare, va fi mântuită prin naștere de fii, **DACĂ (EI fiii!)** stăruiesc în credință, în dragoste și în sfințenie. Mântuirea Femeii nu are loc prin simpla naștere de fii. Mântuirea femeii are loc dacă acești fii stăruiesc cu smerenie în credință, în dragoste și în sfințenie. Cum să interpretăm acest pasaj? Primul gând se duce tot în Genesa la celebra promisiune: Sămânța femeii va zdrobi capul șarpelui! Deci mântuirea femeii va veni prin copiii ei. Prin darul nașterii, ea face ca rasa umană să se perpetueze până când din aceasta se va ridica un Mare Mântuitor care să salveze pe femeie, dar și întreaga umanitate. Astfel, nașterea de copii este fundamentală în actul mântuirii. Fără acest dar, mântuirea prin Mesia nu ar fi fost posibilă. Avem termenul de copii sau fii la plural. Și se pare că nu e vorba de FII, ci de COPII. Acest lucru e important. Venirea lui Mesia a fost posibilă după mai multe generații. Era nevoie și de bărbați și de femei care să formeze noi familii din care să se nască alți copii. Dar nu doar de perpetuarea rasei umane era nevoie. Ca venirea lui Mesia să fie posibilă, era nevoie de oameni credincioși (atât bărbați și femei) care să pregătească calea lui Mesia. Era nevoie ca acești copii să stăruiască în credință, dragoste și sfințenie. Și aici intervenea și rolul educației spirituale primită de la mamă. Mama își păstrează de-alungul istoriei un rol decisiv în educarea și creșterea copiilor. Mântuirea femeii nu vine deci doar în urma nașterii de copii, ci și în urma educării acestora în spiritul credinței. Astfel prin nașterea de fii și creșterea acestora în credință, Femeia este mântuită. Această mântuire vizează mai multe planuri. Ea este în primul rând mântuită LITERALMENTE prin Pruncul Mesia, așa cum am subliniat până acum. Dar nu este singura dimensiune a mântuirii ei. Ea este mântuită și de OCARA căderii. Căci dacă prin ea a intrat păcatul care l-a infectat apoi pe Adam, acum tot prin ea intră Mântuirea în lume. Nu întâmplător Isus se arată după înviere mai întâi femeilor (dintre care câteva poartă nu întâmplător numele Maria, pe care îl avea și mama sa...), și acestea duc vestea Învierii către bărbați. Dar Mesia, Marele Izbăvitor, este prefigurat și apoi urmat de alți izbăvitori mai mici. În

vechime, ne gândim la bărbații credinței care au adus minunate izbăviri lui Israel și minunate Revelații care au putut mântui pe Israel. Astfel, mântuirea femeilor din vechime a avut loc prin acești bărbați minunați ai credinței. Și după Isus, sunt bărbații credinței, sub protecția cărora femeia poate fi mântuită. Or ca acești bărbați ai credinței să existe înainte de Hristos și după Hristos, a fost nevoie ca femeia să dea naștere la copii, și apoi să-i îndemne să stăruiască în sfințenie și dragoste și să se roage Domnului ca ei să crească în ascultare de poruncile divine. Pavel poate avea în vedere și curente similare celor din Corint care propuneau modelul femeii super-spirituale care nu făcea copii, căci ea se îndeletnicea doar cu postul și rugăciunea. În cap.4 din 1 Timotei, Pavel menționează un curent eretic care interzicea căsătoria. Religia din Efes era dominată de imaginea zeiței Diana, care printre altele, decisese să NU se căsătorească. În acest context, Pavel subliniază că vocația de mamă are un rol mântuitor pentru femeie.

Pavel vorbește despre femeie tot în contextul problemei învățătorilor mincinoși. În fața acestui pericol, femeia se apără crescând în cunoaștere, dar rămânând sub autoritatea spirituală a bărbatului. În acest mod se păzește și Biserica de alte derapaje. Căci o femeie care-și asumă rolul de Învățător în Biserică are toate șansele să devină un învățător fals. De aceea, înainte de vorbi în cap.3 despre profilul episcopilor, Pavel clarifică faptul că aceștia pot fi doar din rândul bărbaților.